

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.08.1965, sp. zn. 1 Tz 72/65, ECLI:CZ:NS:1965:1.TZ.72.1965.1

Číslo: 60/1965

Právní věta: O úmyslné trestné činy téže povahy ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. jde tehdy, když je mezi spáchanými trestnými činy vnitřní spojitost, ukazující záporný pachatelův vztah k určitému společenskému zájmu trestním zákonem chráněnému. Nevyžaduje se proto, aby šlo o tytéž trestné činy, kvalifikované podle téhož zákonného ustanovení. Rovněž pojem soustavné trestné činnosti, jíž si pachatel opatřuje po delší dobu alespoň zčásti zdroj příjmů (§ 89 odst. 4 tr. zák.) nelze chápat jen jako opakování a pokračování v témže trestném činu, ale i páchaní různých trestných činů, z kterých má pachatel alespoň zčásti zdroj příjmů. V tomto případě jsou všechny tyto trestné činy spáchány výdělečně a nelze uznat za výdělečně spáchaný jen jeden z nich.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.08.1965

Spisová značka: 1 Tz 72/65

Číslo rozhodnutí: 60

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, Recidiva, Recidiva zvláště nebezpečná, Výdělečně

Předpisy: 140/1961 Sb. § 41 odst. 1 písm. b
§ 89 odst. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 60/1965 sb. rozh.

O úmyslné trestné činy téže povahy ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. jde tehdy, když je mezi spáchanými trestnými činy vnitřní spojitost, ukazující záporný pachatelův vztah k určitému společenskému zájmu trestním zákonem chráněnému. Nevyžaduje se proto, aby šlo o tytéž trestné činy, kvalifikované podle téhož zákonného ustanovení.

Rovněž pojem soustavné trestné činnosti, jíž si pachatel opatřuje po delší dobu alespoň zčásti zdroj příjmů (§ 89 odst. 4 tr. zák.) nelze chápat jen jako opakování a pokračování v témže trestném činu, ale i páchaní různých trestných činů, z kterých má pachatel alespoň zčásti zdroj příjmů. V tomto případě jsou všechny tyto trestné činy spáchány výdělečně a nelze uznat za výdělečně spáchaný jen jeden z nich.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 31. srpna 1965 - [1 Tz 72/65.](#))

Rozsudkem okresního soudu v Rakovníku byl obviněný S. uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zák., trestným činem krádeže, jehož se dopustil jako zvlášť nebezpečný recividista podle § 247 odst. 1 a § 41 písm. b) tr. zák. a trestným činem příživnictví podle § 203 odst. 2 tr. zák.

Ke stížnosti pro porušení zákona Nejvyšší soud zrušil rozsudek okresního soudu v celém rozsahu a přikázal okresnímu soudu, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle skutkových zjištění uvedených v rozsudku spočívala trestná činnost obviněného v tom, že se v době od 20. září 1964 do 16. listopadu 1964 vloupal do osmi provozoven pohostinství Jednoty a RaJ na různých místech Středočeského a Severočeského kraje a dále do dvou bytů, přičemž vždy odcizil větší částky peněz a různé potraviny a jiné předměty. V době od 9. října do 2. prosince 1964 nikde nepracoval, o práci nejevila zájem a prostředky ke své obživě si obstarával majetkovou trestnou činností.

Tento skutkový stav, který odpovídá výsledkům provedených důkazů, byl v rozsudku správně zjištěn. Soud však pochybil při jeho právním posouzení.

Podle § 41 písm. b) tr. zák. se považuje za zvlášť nebezpečného recividistu pachatel, který soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán, jestliže uvedené okolnosti pro svou závažnost, zejména vzhledem k délce doby, která uplynula od posledního odsouzení, podstatně zvyšují stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

Okresní soud správně v napadeném rozsudku vyslovil, že obviněný se dopustil jako zvlášť nebezpečný recividista ve smyslu § 41 písm. b) tr. zák. trestného činu krádeže. Na rozdíl od obžaloby však neuznal obviněného vinným, že se jako zvlášť nebezpečný recividista dopustil trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zák. Tento postup odůvodnil soud tím, že obviněný byl v předchozí době pouze jednou odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za stejný trestný čin, tj. za trestný čin podle § 132 tr. zák. S tímto názorem nelze souhlasit.

Podle § 41 písm. b) tr. zák. se za zvlášť nebezpečného recividistu považuje za splnění dalších podmínek tam uvedených pachatel, který soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač již byl pro takové trestné činy vícekrát potrestán. Nevyžaduje se tedy, aby šlo o tytéž trestné činy, kvalifikované podle téhož zákonného ustanovení. O trestné činy téže povahy jde tehdy, když je mezi spáchanými trestnými činy určitá vnitřní spojitost, když se v nich projevuje pachatelův sklon, trvalá a jednotná linie, ukazující záporný pachatelův vztah k určitému společenskému zájmu trestním zákonem chráněnému. Tak zvlášť nebezpečným recividistou ve smyslu tohoto ustanovení je nejen pachatel, který se systematicky dopouští stejných trestných činů, např. krádeží, ale i ten, který vedle krádeží dopouští se i loupeží, rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, podvodů apod., neboť všechny tyto trestné činy vykazují spojitost danou zjištěnou pohnutkou a směřují proti cizímu majetku, ať již v socialistickém nebo osobní vlastnictví.

Ze spisu lze zjistit, že obviněný byl v předchozí době od roku 1939 do r. 1961 celkem dvanáctkrát trestán, z toho jedenáctkrát nepodmíněnými tresty odnětí svobody, z nichž šlo v devíti případech o tresty za majetkovou trestnou činnost. Pokud jde o dobu po roce 1945, dne 11. 5. 1950 odpykal trest odnětí svobody v trvání dva a půl roku za kvalifikované krádeže, ke kterému byl odsouzen krajským soudem v Litoměřicích rozsudkem ze dne 25. 10. 1948. Dále byl odsouzen rozsudky krajského soudu

trestního v Praze z 19. 11. 1948 k trestu 5 roků odnětí svobody, okresního soudu ve Zbraslavi z 25. 1. 1950 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dva roky, vesměs za kvalifikované trestné činy krádeže a tyto tresty odpykal 16. 3. 1955. Poté byl opět pro trestný čin krádeže odsouzen býv. lidovým soudem trestním v Praze dne 30. 7. 1958 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 18 měsíců, který odpykal 24. 1. 1960, a již 14. 5. 1961 byl odsouzen za trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví obvodním soudem v Praze 1 k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání tří let, který vykonal 23. 1. 1964. V září téhož roku počal opět s rozsáhlou majetkovou trestnou činností, která byla předmětem řízení v této věci.

Z toho je patrné, že obviněný byl již dříve vícekrát potrestán, a to za trestné činy majetkové, tj. též povahy, mezi něž patří jak krádeže, tak i rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Je nepochybné, že tyto zjištěné okolnosti pro svou závažnost podstatně zvyšují stupeň nebezpečnosti trestného činu obviněného pro společnost, neboť šlo vždy o trestnou činnost závažnější povahy, skládající se z více útoků spáchaných pachatelem příživnického charakteru, přičemž trestné činnosti, za kterou byl rozsudkem okresního soudu odsouzen, se dopustil v krátké době po odpykání posledního trestu odnětí svobody.

Proto okresní soud tím, že obviněného uznal vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b) tr. zák., aniž by současně vyslovil, že se tohoto trestného činu dopustil jako zvláště nebezpečný recividista podle § 41 písm. b) tr. zák.,

p

Dalšího pochybení se okresní soud dopustil při právním posouzení dvou skutků krádeže. V tomto směru převzal okresní soud nesprávnou právní kvalifikaci uvedenou v obžalobě a nezkoumal, zda v daném případě nejsou splněny podmínky pro posuzování trestného činu i podle odstavce 2 písm. b) § 247 tr. zák. Podle § 89 odst. 4 tr. zák. je totiž trestný čin spáchán výdělečně, opatruje-li si pachatel soustavnou trestnou činností po delší dobu alespoň zčásti zdroj příjmů. Okresní soud přehlédl, že ze znění tohoto ustanovení plyne, že soustavnou trestnou činností se nerozumí jen opakování a pokračování ve stejném trestném činu, ale i páchaní různých trestných činů, z kterých má pachatel alespoň zčásti zdroj příjmů. Obviněný si v souzeném případě po dobu téměř dvou měsíců obstarával prostředky k obživě páchaním rozsáhlé majetkové trestné činnosti, ve které se zaměřoval v první řadě na vylupování provozoven pohostinství. Ve stejné době a ze zcela shodných pohnutek však využil ve dvou případech i příležitosti k tomu, aby se zmocnil věcí z osobního vlastnictví občanů. Měl proto první soud i u trestného činu krádeže použít kvalifikace výdělečnosti a uznat obviněného vinným podle § 247 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák. Pro použití této kvalifikace byla v tomto případě splněna i materiální podmínka uvedená v § 88 tr. zák., a to pro závažnost okolností již výše uvedených. Okresní prokurátor posoudil sice skutek obviněného jako trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., avšak podle ustanovení § 220 odst. 4 tr. ř. není soud vázán právním posouzením skutku v obžalobě. Při správném právním hodnocení věci měl podle § 190 odst. 2 tr. ř. upozornit obviněného na možnost odchylného právního posouzení skutku v usnesení o přijetí obžaloby. Neučinil-li tak, měl postupovat podle ustanovení § 225 odst. 2, věta druhá tr. ř. a upozornit obviněného na onu možnost ještě před vynesením rozsudku a požádal-li by o to, poskytnout mu znovu lhůtu k přípravě obhajoby a hlavní líčení k tomu účelu odročit.

Okresní soud proto tím, že trestný čin krádeže posoudil pouze podle § 257 odst. 1 tr. zák., ačkoli se ho obviněný dopustil výdělečně, porušil zákon v ustanovení § 247 odst. 1, 2 písm. b) tr. zák.